

HØRINGSUTTALE TIL FORSLAG TIL ENDRINGER I VANNFORSKRIFTEN OG NATURMANGFOLDLOVEN

Saksgang:

Utval	Saksnummer	Møtedato
Lokal utvikling	096/17	30.11.2017

Framlegg til vedtak:

1. *Time kommune gir følgende uttale:*
 - a. *Regional plan etter plan- og bygningsloven er det beste verktøyet for å fremme sektorovergripende helhetlig vannforvaltning og nå målene om godt vannmiljø.*
 - b. *Dagens organisering av vannforvaltningen bør videreføres for å sikre en «bunn-opp»-forvaltning med politisk forankring, engasjerte lokalsamfunn og aktiv deltakelse.*
 - c. *Vannområdenes betydning bør styrkes i vannforskriften. For å sikre lokal forankring og kommunalt engasjement i det videre arbeidet, må staten gå inn med økt og forutsigbar finansiering av vannområdenes drift.*
2. *Time kommune støtter ikke de foreslåtte endringene i vannforskriften som gjelder organisering, ansvarsfordeling og regional forankring gjennom plan- og bygningsloven.*

Lokal utvikling

Framlegget vart samrøystes vedtatt.

LOK-096/17 Vedtak:

1. *Time kommune gir følgende uttale:*
 - a. *Regional plan etter plan- og bygningsloven er det beste verktøyet for å fremme sektorovergripende helhetlig vannforvaltning og nå målene om godt vannmiljø.*
 - b. *Dagens organisering av vannforvaltningen bør videreføres for å sikre en «bunn-opp»-forvaltning med politisk forankring, engasjerte lokalsamfunn og aktiv deltakelse.*
 - c. *Vannområdenes betydning bør styrkes i vannforskriften. For å sikre lokal forankring og kommunalt engasjement i det videre arbeidet, må staten gå inn med økt og forutsigbar finansiering av vannområdenes drift.*

2. *Time kommune støtter ikke de foreslåtte endringene i vannforskriften som gjelder organisering, ansvarsfordeling og regional forankring gjennom plan- og bygningsloven.*

HØRINGSUTTALE TIL FORSLAG TIL ENDRINGER I VANNFORSKRIFTEN OG NATURMANGFOLDLOVEN

SAKEN GJELDER

Klima- og miljødepartementet har sendt på høring forslag til endringer i vannforskriften og naturmangfoldloven med høringsfrist satt til 15.01.2018. Endringene gjelder vesentlige endringer i organiseringen og ansvarsfordelingen av vannforvaltningsarbeidet. Uttalen er samordnet med Klepp kommune sin uttale.

SAKSOPPLYSNINGER

Rådmannen omtaler ikke alle element i forslaget, men vil omtale de som vi har merknader til. Høringsnotatet er vedlagt saken.

- Vannforvaltningsplanene blir i dag utarbeidet etter lovverkene; plan- og bygningsloven, vannressursloven og forurensningsloven. Forslaget innebærer at plan- og bygningsloven byttes ut med naturmangfoldloven som hjemmelslov for vannforskriften.
- Fylkeskommunen har i dag ansvaret som regional vannforvaltningsmyndighet. Forslaget innebærer at fylkeskommunene ikke lenger skal ha en formell rolle i arbeidet. Det foreslås at utvalgte fylkesmenn får ansvaret for å koordinere det forberedende regionale arbeidet, men Miljødirektoratet i samråd med øvrige berørte direktorater utarbeider og sørger for høring av oppdaterte vannforvaltningsplaner, og oversender tilrådning til Klima- og miljødepartementet. Slik en forstår notatet vil en vannregion også kunne omfatte flere fylker, slik at det ikke er gitt at det på Jæren blir Fylkesmannen i Rogaland som eventuelt blir regional vannkoordinator. Kongen skal i eget vedtak utpeke hvilket fylkesmannsembete som skal være regional vannkoordinator for den enkelte vannregion.
- Departementenes forslag til endringer er først og fremst begrunnet i erfaringene fra arbeidet med gjeldende planer. Utarbeidelse av planer etter plan- og bygningsloven, med utvalgte fylkeskommuner som vannregionmyndigheter var omfattende, omstendelig og ressurskrevende. For neste planperiode skal det bare skje en revurdering og oppdatering av de vedtatte planene. Dette tilsier en mindre omfattende prosess enn for utarbeidelsen av de første planene. Videre begrunner departementet endringsforslaget med at det etter en lovendring av plan- og bygningsloven i 2016 ikke er andre regionale planer enn vannforvaltningsplanene som fortsatt skal godkjennes sentralt. Dette underbygger at vannforvaltningsplanene krever større grad av nasjonale helhetsgrep enn andre regionale planer.
- I dag er arbeidet med vassdragene forankret i vannregioner som igjen er inndelt i vannområder. Jæren vannområde består av kommunene Randaberg, Stavanger, Sola, Sandnes, Gjesdal, Klepp, Time og Hå. Rogaland vannregion er delt inn i vannområdene Haugaland, Ryfylke og Dalane i tillegg til Jæren. Det er politiske utvalg som styrer både vannregionene og hvert vannområde. Den foreslåtte nye organiseringen av arbeidet åpner for fortsatt samarbeid på lokalt nivå. Det nevnes som eksempel at fylkesmannen kan, dersom det er hensiktsmessig, utpeke et vannregionutvalg og eventuelt også vannområder.
- Departementene har vurdert om regional vannkoordinator også bør få ansvaret for å

utarbeide forslag til oppdatert vannforvaltningsplan, og på bakgrunn av høringsinnspill bearbeide forslaget, men mener at kalibrering av endringsforslagene på et nasjonalt nivå er krevende, slik det også er med dagens organisering. Dette ville igjen kunne føre til at det må gjennomføres store endringer i planene i forbindelse med departementets godkjenning.

VURDERING

Problemstillingene innen vannforvaltningen varierer fra landsdel til landsdel. I noen vannområder er vannkraftutbygging viktig, hos andre er forurensingsproblematikk det viktigste. På Jæren er forurensing og næringstilførsler til vassdragene en dominerende problemstilling. Til dette arbeidet kreves først og fremst lokal kunnskap og lokalt engasjement.

Plan- og bygningsloven er et redskap som balanserer økonomiske, sosiale og miljømessige hensyn. Det sikrer gode og helhetlige avveininger og prioriteringer om samfunnets samlede behov. Planprosessene etter plan- og bygningsloven sikrer at alle berørte parter deltar aktivt både i planfase og planoppfølging.

Dersom status som regional plan med hjemmel i plan- og bygningsloven blir endret, er det ekstra viktig at det blir utarbeidet et klart og dekkende hjemmelsgrunnlag for regionale myndigheter og kommunene sitt videre arbeid for å bedre vannmiljøet. Dette er avgjørende for å få en plan med tyngde og lokal forankring. Status til vannforvaltningsplanene må ikke svekkes på en slik måte slik at det blir vanskeligere å få satt av ressurser til vannarbeidet i kommunene.

Vassdragsarbeidet har en lang historie på Jæren. Siden Aksjon Jærvassdrag ble opprettet har Rogaland fylkeskommune bidratt med personell og økonomiske tilskudd til arbeidet.

Rogaland fylkeskommune som vannregionmyndighet har skapt lokalt engasjement og god framdrift i arbeidet. Det er det lokale arbeidet som sikrer rent vann, og det er derfor særdeles viktig at forskriften legger til rette for lokalt engasjement og ansvar. Dagens organisering av vannforvaltningen sikrer en «bunn-opp»-forvaltning som Norge har fått internasjonal ros for. Et eksempel på dette er samarbeidet mellom Hå kommune og Time kommune om en tiltaksplan for Håelva, som ble vedtatt juni 2017. Tiltakene finansieres av grunneierne, kommunene Time og Hå og andre eksterne kilder. Det arbeides på samme måten med en tiltaksplan for Orrevassdraget.

Departementets begrunnelse for endring fra fylkeskommune til stat er erfaringene med utarbeidingen av de første pilotplanene innen vassdragsforvaltningen. Departementet karakteriserer arbeidet som «omfattende, omstendelig og ressurskrevende». Departementet mener videre at alternativet med at utkast til oppdatert forvaltningsplan og tiltaksprogram blir kvalitetssikret på nasjonalt nivå før høring, ville forsinke og komplisere prosessen og derfor ikke er å foretrekke. Samtidig påpeker departementet at det ikke skal lages nye planer, men at det for neste planperiode bare skal skje en revurdering og oppdatering av de vedtatte planene, og mener at dette tilsier en mindre omfattende prosess enn for utarbeidelsen av de første planene. Rådmannen kan ikke se at departementets resonnement er konsekvent her.

Time kommune vil her også vise til nabokommunen Klepp som har erfaring med utarbeiding av forvaltningsplan for Figgjovassdraget som ble styrt fra Vest-Agder. Erfaringen er mangel på lokal forankring og manglende eierforhold til planen.

Departementet begrunner også endringen med at «staten bør ha ansvar for oppgaver som gjør krav

på sentrale beslutninger, og som forutsetter et nasjonalt helhetsgrep for god oppfølging». En kan være enig i at det lokale vannforvaltningsarbeidet kunne blitt enklere med enkelte overordna grep på nasjonalt nivå. På Jæren har en i vannforvaltningsarbeidet ventet lenge på en ny sentral forskrift for gjødselvarer, der lovlig gjødslingstidspunkt defineres. Tålmodigheten har i dette tilfellet tatt slutt, og det er utarbeidet forslag til lokal forskrift.

Rådmannen har ikke sterke synspunkt på om det er fylkeskommune eller fylkesmann som er best egnet til å ivareta oppgaven som vannkoordinator. Det som er viktig for kommunene er at den lokale forankringen som i dag videreføres. Rådmannen kan ikke se at det er noe rom for innsparinger eller forenklinger selv om staten skulle overta rollen. Siden kommunen har positive erfaringer med fylkeskommunen i denne rollen, kan en ikke se noen grunn til å endre på dette. Skulle det likevel bli slikt at staten overtar rollen, mener rådmannen at det er avgjørende at fylkets eget fylkesmannsembete har rollen.

Rådmannen er også skeptisk til fylkesmannens eventuelle frihet til selv å velge om det skal opprettes vannregionråd og vannområder. Styrken i dagens organisering er nettopp den lokale forankringen både i politiske utvalg og fagpersonell.

Rådmannen mener at vannområdenes betydning bør styrkes i vannforskriften. For å sikre lokal forankring og kommunalt engasjement i det videre arbeidet, må staten gå inn med økt og forutsigbar finansiering av vannområdenes drift.

KONKLUSJON

Rådmannen har samarbeidet med Klepp kommune om en mest mulig lik høringsuttale for Time og Klepp.

Rådmannen mener et endringsforslaget har flere ulemper enn fordeler for en effektiv vannforvaltning. Regional plan etter plan- og bygningsloven, mener rådmannen er det best og mest egnede verktøyet for å fremme en sektorovergripende og helhetlig vannforvaltning, og for å nå målene om godt vannmiljø. Dagens organisering av vannforvaltningen bør videreføres med en «bunn-opp»-forvaltning med politisk forankring, engasjerte lokal samfunn og aktiv deltakelse. Rådmannen støtter ikke de foreslåtte endringene i vannforskriften når det gjelder organisering, ansvarfordeling og regional forankring gjennom plan- og bygningsloven.

Rådmannen i Time, den 28.11.2017

Brit Nilsson Edland

Vedlegg:

Høring av forslag til endring i vannforskriften og naturmangfoldloven
Høringsnotat

Dette dokumentet er elektronisk godkjent i systemet og krev derfor ikke signatur

